

Håndkøbsmedicin i selvvalg:

Var liberaliseringsdrømme regeringens egentlige motivation?

Argumentet om tilgængelighed var opfundet til lejligheden for at få liberaliseret salget af håndkøbslægemidler. Det peger en netop offentliggjort analyse fra forskere ved PharmaSchool på Københavns Universitet på.

Tekst: Trine Ganer

Da den borgerlige regering i 2018 fik samlet et folketingsflertal for, at visse håndkøbslægemidler skulle gøres tilgængelige for borgerne i selvvalg, var det ifølge partierne bag for at sikre øget tilgængelighed. Men var årsagen snarere et ønske om en liberalisering af apotekssektoren? Det tyder en analyse af de argumenter, som de borgerlige politikere brugte, da de skulle begrunde forslaget, på.

"Vores analyse viser, at de borgerlige partiers bærende argument, om at håndkøbsmedicin i selvvalg skulle sikre øget tilgængelighed, ikke var underbygget," siger Solveig Nordahl Jacobsen, der er forskningsassistent på PharmaSchool ved Københavns Universitet, og en af de tre forfattere bag en videnskabelig artikel om emnet, der netop er publiceret i Journal of Pharmaceutical Policy and Practice.

"Det var hverken entydigt,

hvad man mente med tilgængelighed, eller hvordan håndkøbsmedicin i selvvalg skulle gøre medicinen mere tilgængelig," uddyber hun.

Ud af det blå

I artiklen analyserer forskerne argumenter fra både tilhængere og modstandere af håndkøbslægemidler i selvvalg, som de blev fremført op til vedtagelsen af forslaget i slutningen af 2017 – et forløb, der ifølge Solveig Nordahl Jacobsen på flere måder var bemærkelsesværdigt.

"Forslaget kom lidt ud af det

” Det var hverken entydigt, hvad man mente med tilgængelighed, eller hvordan håndkøbsmedicin i selvvalg skulle gøre medicinen mere tilgængelig.”

**SOLVEIG NORDAHL JACOBSEN,
FORSKNINGSASSISTENT,
PHARMASCHOOL**

FAKTA

Den 1. januar 2018 gav nye regler apoteker og butikker mulighed for at placere visse håndkøbslægemidler i butiksarealet og ikke kun bag disken. Det var den borgerlige regering, der stillede forslaget og fik det gennemført med støtte fra blandt andre Socialdemokratiet

blå, og hverken eksperter eller sundhedsfaglige aktører syntes, at det var en god idé. De frygtede, at det ville føre til overforbrug, og at borgerne ville mangle rådgivning. Alligevel blev det gennemført. Det hang på en eller anden måde ikke sammen," siger hun.

Processen tydede ifølge Solveig Nordahl Jacobsen snarere på, at beslutningen var et resultat af den borgerlige regerings ønske om at liberalisere salget af håndkøbsmedicin.

"Lif og den borgerlige regering ønskede en liberalisering af området, der ville betyde mere marked og mindre kontrol. Men da spørgsmålet om liberalisering deler vandene og ville skubbe mange væk, slog man i stedet på øget tilgængelighed. Vores analyse peger på, at man opstillede et problem, der ikke eksisterede, og på den måde lykkedes det tilhængerne at frame debatten," siger Solveig Nordahl Jacobsen.

Hvilke konsekvenser de ændre-

de regler har haft for salget af håndkøbslægemidler, undersøges lige nu i Lægemiddelstyrelsen som et led i en planlagt opfølgning. Her ser man blandt andet på, om der har været uhenigtsmæssige stigninger i salg og brug af visse typer lægemidler med baggrund i selvvalgsordningen. Resultatet ventes senere på året. ■

ANALYSEN

Analysen, som artiklen bygger på, blev oprindelig lavet som en del af et speciale fra PharmaSchool, Københavns Universitet, af Solveig Nordahl Jacobsen og Simone Eggert Møller-Jensen.

I samarbejde med deres vejleder, professor Sofia Källemark Sporang, har de udarbejdet artiklen "Rationales and arguments behind the adoption of self-selection of non-prescription medicines in Denmark". Den er for nylig publiceret i det anerkendte videnskabelige tidsskrift Journal of Pharmaceutical Policy and Practice.